

UNDERSØGELSE AF UØNSKET ADFÆRD BLANDT VÆRNEPLIGTIGE PÅ VÆRNEPLIGT- UDDANNELSERNE 2021/2022

FLYVEVÅBNET

INDHOLD

1. Indledning og formål	3
2. Resultat af undersøgelsen	5
2.1 Flyvevåbnet, overordnet resultat fra 2021 sammenlignet med 2019	5
2.1.1 Hvem udøver den uønskede adfærd	8
2.1.2 Hvor sker den uønskede adfærd	11
2.1.3 Hvor ofte sker den uønskede adfærd	14
2.1.4 Skænderier eller konflikter og diskrimination	17
2.2 Hjælpe- og støttemuligheder	26

1. INDLEDNING OG FORMÅL

Forsvaret (FKO) og Beredskabsstyrelsen (BRS) har i 2021/2022 gennemført en undersøgelse blandt værnepligtige (VPL) om værnepligtsuddannelserne. Undersøgelsen i Flyvevåbnet er gennemført som en spørgeskemaundersøgelse på internettet i perioden den 28. oktober til den 30. november 2021.

Undersøgelsen afdækker bl.a. de værnepligtiges oplevelse af krænkende adfærd på værnepligtsuddannelserne. Målet er at fastholde fokus på dette nul-tolerance område, samt bruge resultatet til at skabe de bedst mulige betingelser for en god værnepligtsuddannelse.

Der er ved besvarelse af spørgeskemaet sikret anonymitet. Det er alene Forsvarsministeriets Center for HR-rådgivning og Arbejdsmiljø (CHA), der trækker data og udarbejder rapporter. Rapporterne udarbejdes alene på styrelses- og myndighedsniveau, og alene på niveauet, hvor det er muligt af hensyn til anonymiteten.

I 2019 blev der gennemført en lignende undersøgelse blandt de værnepligtige. Spørgsmålene om krænkende adfærd fra 2019 og 2021/2022 ligner hinanden, så resultater kan sammenlignes. Spørgeskemaet fra 2021/2022 er suppleret med spørgsmål om bl.a. diskrimination og skænderier eller konflikter, hvilket er nyt i forhold til 2019 undersøgelsen. De nye spørgsmål er hentet fra Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø **spørgeramme** om psykisk arbejdsmiljø. Skænderier eller konflikter kan lede til mobning, samt anden krænkende adfærd.

For undersøgelsen af værnepligtig uddannelserne 2021/2022, har det været muligt at vælge **anden kønsidentitet** under spørgsmålet 'Er du?' vedrørende køn. Antallet af værnepligtige, der har valgt denne mulighed er meget lille, hvorfor deres besvarelser er registreret i forhold til deres respektive køn i DEMARS, for at sikre de værnepligtiges anonymitet. Det er værd at bemærke, at en svarmulighed som **anden kønsidentitet** menes at være vigtig at have med, da der ses en stigning af denne gruppe i Danmark. Det samlede antal værnepligtige, der har valgt svarmuligheden **anden kønsidentitet** er ni VPL.

Det er CHA3 ved Center for HR-rådgivning og Arbejdsmiljø (CHA) ved Forsvarsministeriets Personalestyrelse, der har stået for undersøgelsen og den efterfølgende gennemgang af resultatet. Nærværende rapport omfatter Flyvevåbnets (FLV) resultat.

Læsevejledning

For så vidt angår læsning af rapporten skal det bemærkes, at i tabel 2.2 – 2.7 er hovedspørgsmålet angivet i venstre side af tabellen. Ja-svar på hovedspørgsmålet er dernæst angivet i antal og procent i de to efterfølgende kolonner. De sidste kolonner indeholder antallet af svar på det tilhørende underspørgsmål.

I en række underspørgsmål har det været muligt for de værnepligtige at afgive flere svar. Det fremgår af den enkelte tabels overskrift, om de værnepligtige har haft den mulighed.

Definitioner

Spørgsmålene er understøttet af definitioner. Formålet er at sikre fælles forståelse af de forhold, der spørges ind til:

Uønsket adfærd

- Alle former for krænkende adfærd
- Skænderier eller konflikter
- Diskrimination

Diskrimination

- En kultur, hvor der forekommer diskrimination eller dårlig behandling på grund af ex. Køn, alder, etnicitet, religion, helbred eller seksuel orientering.

Skænderier eller konflikter

- Skænderier eller konflikter de værnepligtige imellem.
- Skænderier eller konflikter mellem en værnepligtig og en overordnet/anden ansat.

Kønskrænkende kultur

- En kultur, hvor der forekommer krænkelser og nedværdigende bemærkninger på grund af køn.

Uønsket seksuel opmærksomhed

- Nonverbal, eksempelvis tegn og fagter med hænder, mund, øjne m.m.
- Verbal, eksempelvis kommentarer, vittigheder m.m.
- Digital, eksempelvis via digitale medier i form af tekst eller billeder på Snapchat, Facebook, Twitter, mails mm.
- Præsenterede materialer af seksuel karakter eksempelvis blade eller billeder m.m.
- Fysisk adfærd, eksempelvis uønskede eller krænkende berøringer m.m.

Seksuel krænkende adfærd

- Tvang eller "noget for noget ydelser"
- Krav om seksuelle ydelser
- Voldtægtsforsøg
- Voldtægt.

Fysisk vold

- Om man har været udsat for fysisk vold.

Definitionen af fysisk vold er ikke uddybet i spørgeskemaet.

Mobning

- Om man har været udsat for mobning.

Definitionen af mobning er ikke uddybet i spørgeskemaet.

Vidner

- I kategorierne kønskranke adfærd, fysisk vold og mobning spørges om den værnepligtige har været vidne til krænkelser i værnepligten.

2. RESULTAT AF UNDERSØGELSEN

2.1 Flyvevåbnet, overordnet resultat fra 2021 sammenlignet med 2019

Det overordnede resultat af VPL undersøgelsen for Flyvevåbnet for 2019 og 2021 er vist i tabel 2.1 nedenfor.

I 2021 har 83 værnepligtige besvaret undersøgelsen heraf 36 kvinder og 47 mænd. Mulige deltagere var 86, hvilket giver en besvarelsesprocent på 96,5 %.¹ I 2019 har 53 værnepligtige besvaret undersøgelsen heraf 10 kvinder og 43 mænd. Mulige deltagere var 56, hvilket giver en besvarelsesprocent på 94,6 %.

Det kan oplyses, at fem værnepligtige i 2021/2022 har oplevet et eller flere tilfælde af krænkende adfærd. Af de fem værnepligtige, er de tre kvinder og to mænd.

Af de fem værnepligtige har:

- Fire oplevet kønskrænkende adfærd (tallet er ekskl. vidner)
- To oplevet mobning (tallet er ekskl. vidner)
- Én oplevet fysisk vold (tallet er ekskl. vidner)

Det skal bemærkes, at én værnepligtig godt kan have oplevet mere end én type krænkende adfærd.

Tabel 2.1 viser bl.a. andelen i henholdsvis 2019 og 2021, der har oplevet eller været vidne til et eller flere tilfælde af kønskrænkende adfærd, vold og mobning.

Tabel 2.1 Flyvevåbnet resultat 2019 og 2021

Spørgsmål	Antal ja i alt - 2019	Procent ja i alt - 2019	Antal ja i alt - 2021	Procent ja i alt - 2021	Antal ja kvinder	Procent ja kvinder	Antal ja mænd	Procent ja mænd
Oplever du, at der er en kønskrænkende omgangstone og/eller kønskrænkende kultur på dit tjenestested?	2	3,8%	4	4,8%	2	5,6%	2	4,3%
Har du i værnepligten været udsat for uønsket seksuel opmærksomhed på dit tjenestested eller i forbindelse med din værnepligt?	1	1,9%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
Har du i værnepligten været udsat for kønskrænkende berøringer på tjenestestedet eller i forbindelse med din værnepligt?	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
Har du i værnepligten været udsat for seksuel tvang på dit tjenestested eller i forbindelse med din værnepligt?	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
Har du i værnepligten været udsat for voldtægt eller voldtægtsforsøg på dit tjenestested eller i forbindelse med din værnepligt?	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%

Spørgsmål	Antal ja i alt - 2019	Procent ja i alt - 2019	Antal ja i alt - 2021	Procent ja i alt - 2021	Antal ja kvinder	Procent ja kvinder	Antal ja mænd	Procent ja mænd
<i>Har du i værnepligtstiden oplevet, at andre er blevet udsat for kønskrænkende adfærd på tjenestestedet eller i forbindelse med din værnepligt?</i>	1	1,9%	3	3,6%	2	5,6%	1	2,1%
Har du i værnepligten været udsat for fysisk vold på dit tjenestested eller i forbindelse med din værnepligt?	0	0,0%	1	1,2%	1	2,8%	0	0,0%
<i>Har du i værnepligtstiden oplevet, at andre er blevet udsat for fysisk vold på tjenestestedet eller i forbindelse med din værnepligt?</i>	0	0,0%	1	1,2%	1	2,8%	0	0,0%
Har du i værnepligten været udsat for mobning på dit tjenestested eller i forbindelse med din værnepligt?	1	1,9%	2	2,4%	2	5,6%	0	0,0%
<i>Har du i værnepligtstiden oplevet, at andre er blevet udsat for mobning på tjenestestedet eller i forbindelse med din værnepligt?</i>	3	5,7%	2	2,4%	2	5,6%	0	0,0%
Har du i værnepligten haft skænderier eller konflikter med nogen på dit tjenestested eller i forbindelse med din værnepligt?	Spg. ikke med i 2019	Spg. ikke med i 2019	30	36,1%	18	50,0%	12	25,5%
Har du i værnepligten oplevet at blive diskrimineret eller dårligt behandlet på dit tjenestested eller i forbindelse med din værnepligt på grund af ex. dit køn, din alder, din etnicitet, din religion, dit helbred eller din seksuelle orientering?	Spg. ikke med i 2019	Spg. ikke med i 2019	5	6,0%	4	11,1%	1	2,1%

¹Bemærk, at antallet af besvarelser er lavt, hvilket betyder at et enkelt svar har en stor indflydelse på procentandelen. Sammenligning med de øvrige rapporter på køn skal derfor ske med forsigtighed.

For så vidt angår kønskrænkende adfærd, er der en stigning i andelen, der oplever en kønskrænkende omgangstone eller kultur fra 3,8 % (to værnepligtige) i 2019 til 4,8 % (fire værnepligtige) i 2021. Der er et fald i andelen der oplever uønsket seksuel opmærksomhed fra 1,9 % (én værnepligtig) i 2019 til 0,0 % i 2021. Der har i 2021 ikke været tilfælde af kønskrænkende berøringer, seksuel tvang, voldtægt eller voldtægtsforsøg.

Tallet for fysisk vold er steget, fra 0,0 % i 2019, til 1,2 % (én værnepligtig) i 2021.

For så vidt angår mobning er der sket en stigning. I 2019 var der 1,9 % (én værnepligtig), der oplevede at blive mobbet mens der i 2021 er 2,4 % (to værnepligtige), der har oplevet at blive mobbet.

Her til kommer, at 30 værnepligtige har oplevet skænderier eller konflikter og fem værnepligtige, der har oplevet diskrimination. Det kan ses, at 50,0 % af de kvinder, der har deltaget i undersøgelsen, har haft skænderier eller konflikter, mens det tilsvarende gælder for 25,5 % af mændene. I forhold til diskrimination er der flere kvinder end mænd, der svarer, at de har oplevet at blive diskrimineret.

2.1.1 HVEM UDØVER DEN UØNSKEDE ADFÆRD

Nedenstående tabel 2.2 viser en oversigt over, hvem der udøver de forskellige former for uønsket adfærd. Personen bag den uønskede adfærd er hyppigst **en stuekammerat/lukafkammerat/stueformand** eller **en anden værnepligtig/ligestillet**. Endvidere er der enkelte tilfælde af **gruppetfører/befalingsmand/instruktør**, samt **delingsfører/NK deling/sektionsfører**. Det har været muligt for de værnepligtige at sætte flere kryds.

Tabel 2.2 Hvem udøver den uønskede adfærd

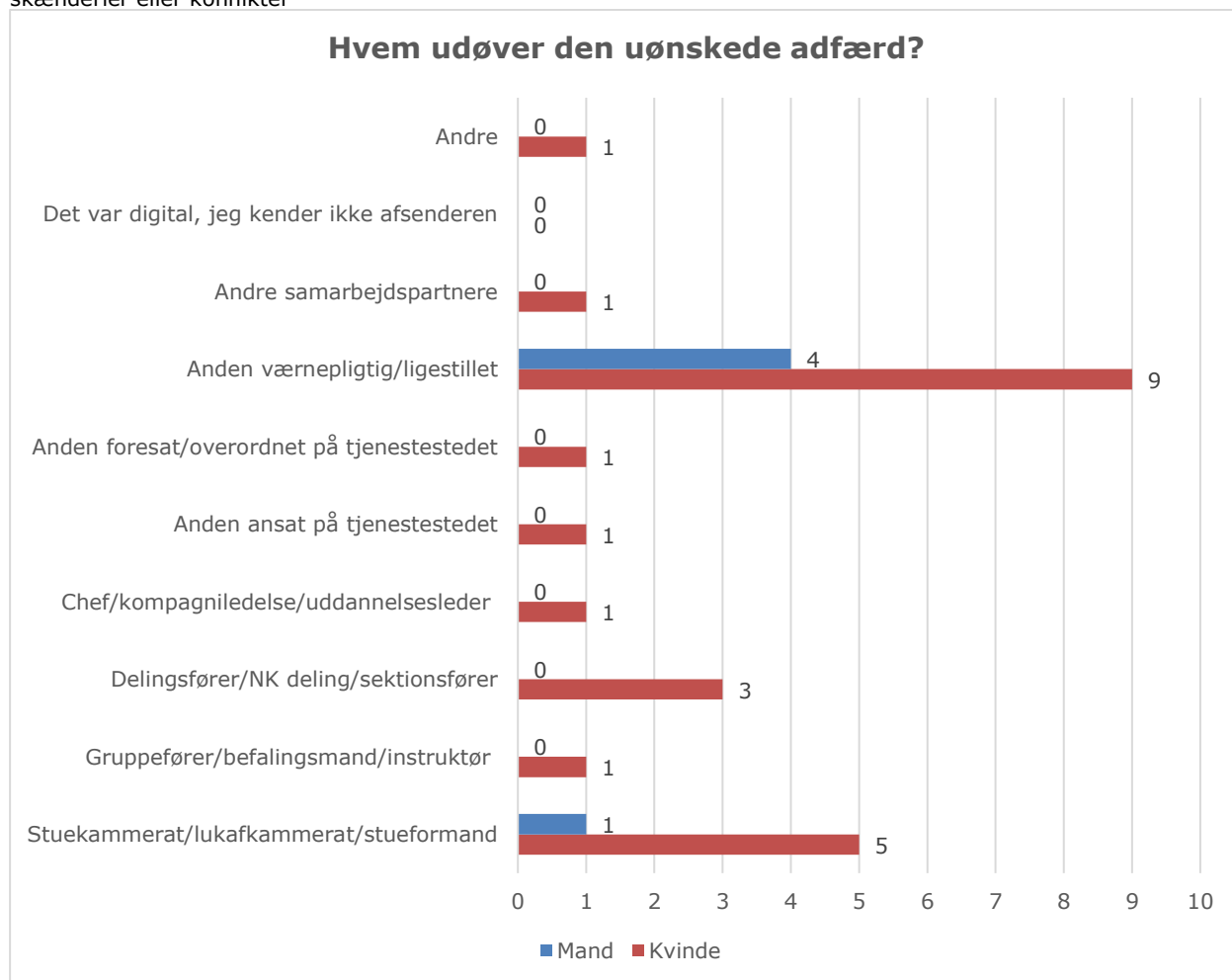
Spørgsmål	Ja svar		Stuekammerat/lukafkammerat/stueformand	Gruppetfører/befalingsmand/instruktør	Delingsfører/NK deling/sektionsfører	Chef/kompagniledelse/uddannelsesleder	Anden ansat på tjenestestedet	Anden foresat/overordnet på tjenestestedet	Anden værnepligtig/ligestillet	Andre samarbejdspartnere	Det var digital, jeg kender ikke afsenderen	Andre
	Antal Ja i alt	Procent Ja i alt										
Oplever du, at der er en kønskrænkende omgangstone og/eller kønskrænkende kultur på dit tjenestested?	4	4,8%	1	0	0	0	0	1	3	0	0	0
Har du i værnepligten været udsat for uønsket seksuel opmærksomhed på dit tjenestested eller i forbindelse med din værnepligt?	0	0,0%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Har du i værnepligten været udsat for kønskrænkende berøringer på tjenestestedet eller i forbindelse med din værnepligt?	0	0,0%	0	0	0	0	0	0	0	0	Ikke svarmulighed	0
Har du i værnepligten været udsat for seksuel tvang på dit tjenestested eller i forbindelse med din værnepligt?	0	0,0%	0	0	0	0	0	0	0	0	Ikke svarmulighed	0
Har du i værnepligten været udsat for voldtægt eller voldtægtsforsøg på dit tjenestested eller i forbindelse med din værnepligt?	0	0,0%	0	0	0	0	0	0	0	0	Ikke svarmulighed	0
Har du i værnepligtstiden oplevet, at andre er blevet udsat for kønskrænkende adfærd på tjenestestedet eller i forbindelse med din værnepligt?	3	3,6%	0	0	1	0	0	0	2	0	0	0
Fysisk vold												
Har du i værnepligten været udsat for fysisk vold på dit tjenestested eller i forbindelse med din værnepligt?	1	1,2%	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0

Spørgsmål	Ja svar		Stuekammerat/lukafkammerat/stueformand	Gruppefører/befalingsmand/instruktør	Delingsfører/NK deling/sektionsfører	Chef/kompagniledelse/uddannelsesleder	Anden ansat på tjenestestedet	Anden foresat/overordnet på tjenestestedet	Anden værnepligtig/i-gestillet	Andre samarbejdspartnere	Det var digital, jeg kender ikke afsenderen	Andre
	Antal	Procent										
Har du i værnepligtstiden oplevet, at andre er blevet udsat for fysisk vold på tjenestestedet eller i forbindelse med din værnepligt?	1	1,2%	0	0	0	0	1	0	0	0	Ikke svarmulighed	0
Mobning												
Har du i værnepligten været udsat for mobning på dit tjenestested eller i forbindelse med din værnepligt?	2	2,4%	2	0	1	0	0	0	1	1	0	1
Har du i værnepligtstiden oplevet, at andre er blevet udsat for mobning på tjenestestedet eller i forbindelse med din værnepligt?	2	2,4%	2	0	0	0	0	0	2	0	0	0
Skænderier eller konflikter												
Har du i værnepligten haft skænderier eller konflikter med nogen på dit tjenestested eller i forbindelse med din værnepligt?	30	36,1%	21	1	1	0	0	1	11	1	Ikke svarmulighed	1
Diskrimination												
Har du i værnepligten oplevet at blive diskrimineret eller dårligt behandlet på dit tjenestested eller i forbindelse med din værnepligt på grund af ex. dit køn, din alder, din etnicitet, din religion, dit helbred eller din seksuelle orientering?	5	6,0%	1	1	1	1	0	0	4	0	0	0

Nedenstående figur 2.1 viser en oversigt over, hvordan kvinder og mænd har svaret i forhold til, hvem der udøver de forskellige former for uønsket adfærd. Opgørelsen omfatter ikke skænderier eller konflikter. Det fremgår, at for både kvinder og mænd er det hyppigst **Anden værnepligtig/ligestillet** og **Stuekammerat/lukafkammerat/stueformand**, der udøver den uønskede adfærd. Det ses også, at både kvinder og mænd er udsat for uønsket adfærd fra flere grupper. Endvidere bemærkes det, at også fastansatte, heriblandt er overordnede udøver den uønskede adfærd.

Figur 2.1 Hvem udøver den uønskede adfærd fordelt på køn og sum af svar på alle underspørgsmål undtagen skænderier eller konflikter¹

¹Det er muligt at sætte flere kryds, hvorfor grafen er opgjort med antal svar ud for hver svarmulighed

2.1.2 HVOR SKER DEN UØNSKEDE ADFÆRD

Nedenstående tabel 2.3 viser en oversigt over, hvor de forskellige former for uønsket adfærd sker. Den krænkende adfærd sker hyppigst **under daglig tjeneste, på stuen/sovesal/lukaf/værelse, på fritidsområder og på fritidsområder/messer**. Endvidere har fem værnepligtige oplevet digitale krænkelse (hvilket for eksempel kan være på sociale medier, så som Instagram eller Snapchat). I 2019 var der én VPL, der oplevede digitale krænkelse. Det har været muligt for de værnepligtige at sætte flere kryds.

Tabel 2.3 Hvor sker den uønskede adfærd

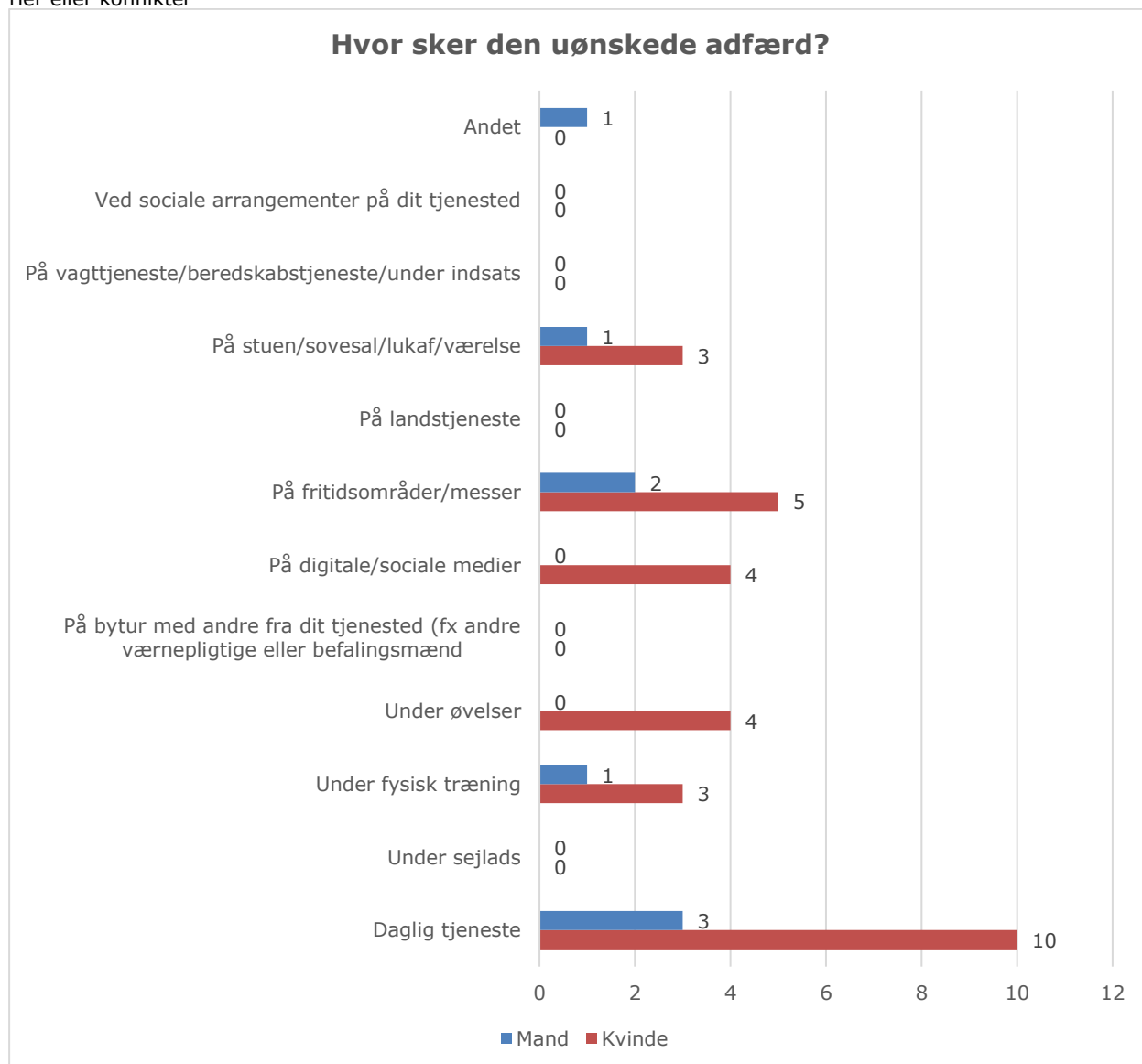
Spørgsmål	Ja svar		Daglig tjeneste	Under fysisk træning	Under øvelser	På bytur med andre fra dit tjenested (fx	På digitale/sociale medier	På fritidsområder/messer	På stuen/sovesal/lukaf/værelse	På vagtjeneste/beredskabstjeneste/under	Ved sociale arrangementer på dit tjenested	Andet
	Antal	Procent	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal
Oplever du, at der er en kønskrænkende omgangstone og/eller kønskrænkende kultur på dit tjenested?	4	4,8%	3	2	1	0	0	1	1	0	0	0
Har du i værnepligten været udsat for uønsket seksuel opmærksomhed på dit tjenested eller i forbindelse med din værnepligt?	0	0,0%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Har du i værnepligten været udsat for kønskrænkende berøringer på tjenestedet eller i forbindelse med din værnepligt?	0	0,0%	0	0	0	0	Ikke svarmulighed	0	0	0	0	0
Har du i værnepligten været udsat for seksuel tvang på dit tjenested eller i forbindelse med din værnepligt?	0	0,0%	0	0	0	0	Ikke svarmulighed	0	0	0	0	0
Har du i værnepligten været udsat for voldtægt eller voldtægtsforsøg på dit tjenested eller i forbindelse med din værnepligt?	0	0,0%	0	0	0	0	Ikke svarmulighed	0	0	0	0	0
Har du i værnepligtstiden oplevet, at andre er blevet udsat for kønskrænkende adfærd på tjenestedet eller i forbindelse med din værnepligt?	3	3,6%	3	1	1	0	Ikke svarmulighed	2	0	0	0	1

Spørgsmål	Ja	svar	Daglig tjeneste	Under fysisk træning	Under øvelser	På bytur med andre fra dit tjenested (fx på digitale/socialt medier)	På fritidsområder/messer	På stuen/sovesal/lukaf/værelse	På vagttjeneste/beredskabstjeneste/under Ved sociale arrangementer på dit tjenested	Andet	
Fysisk vold											
Har du i værnepligten været udsat for fysisk vold på dit tjenested eller i forbindelse med din værnepligt?	1	1,2%	1	0	0	0	Ikke svarmulighed	0	0	0	0
<i>Har du i værnepligtstiden oplevet, at andre er blevet udsat for fysisk vold på tjenestedet eller i forbindelse med din værnepligt?</i>	1	1,2%	0	1	0	0	Ikke svarmulighed	0	0	0	0
Mobning											
Har du i værnepligten været udsat for mobning på dit tjenested eller i forbindelse med din værnepligt?	2	2,4%	2	0	1	0	1	1	1	0	0
<i>Har du i værnepligtstiden oplevet, at andre er blevet udsat for mobning på tjenestedet eller i forbindelse med din værnepligt?</i>	2	2,4%	1	0	1	0	1	0	0	0	0
Skænderier eller konflikter											
Har du i værnepligten haft skænderier eller konflikter med nogen på dit tjenested eller i forbindelse med din værnepligt?	30	36,1%	15	3	5	0	1	3	17	1	0
Diskrimination											
Har du i værnepligten oplevet at blive diskrimineret eller dårligt behandlet på dit tjenested eller i forbindelse med din værnepligt på grund af ex. dit køn, din alder, din etnicitet, din religion, dit helbred eller din seksuelle orientering?	5	6,0%	3	0	0	0	2	3	2	0	0

Nedstående Figur 2.2 viser en oversigt over, hvor den uønskede adfærd sker. Opgørelsen omfatter ikke skænderier eller konflikter. Det kan ses, at kvinder oplever uønsket adfærd ved flere områder, heriblandt er **under daglig tjeneste, på fritidsområder/messer, på stuen/sovesal/lukaf/værelse** og **under øvelse** de områder, der er mest fremtrædende. For mænd er områderne **under daglig tjeneste** og **på fritidsområder/messer** mest fremtrædende.

Figur 2.2 Hvor sker den uønskede adfærd fordelt på køn og sum af svar på alle underspørgsmål undtagen skænderier eller konflikter¹

¹Det er muligt at sætte flere kryds, hvorfor grafen er opgjort med antal svar ud for hver svarmulighed

2.1.3 HVOR OFTE SKER DEN UØNSKEDE ADFÆRD

Nedenstående tabel 2.4 viser en oversigt over, hvor ofte de forskellige former for uønsket adfærd sker.

Ser man på kønskrænkende adfærd, har fire værnepligtige oplevet kønskrænkende adfærd, i form af kønskrænkende omgangstone eller kultur. Det spænder fra én **dagligt**, **ugentligt**, **månedligt** og **sjældnere end månedligt**.

Endvidere er én værnepligtig udsat for fysisk vold **sjældnere end månedligt**.

Ser man på mobning, er der to værnepligtige, der svarer, at de har været udsat for mobning **ugentligt**.

Skænderier eller konflikter foregår oftest **sjældnere end månedligt** i alt 22, mens tre oplever det **ugentligt** og fem **månedligt**.

For så vidt angår diskrimination oplever én værnepligtig det **ugentligt**, fire **sjældnere end månedligt**.

Tabel 2.4 Hvor ofte sker den uønskede adfærd

Spørgsmål	Ja svar		Dagligt	Ugentligt	Månedligt	Sjældnere
	Antal	Procent				
Kønskrænkende adfærd						
Oplever du, at der er en kønskrænkende omgangstone og/eller kønskrænkende kultur på dit tjenestested?	4	4,8%	1	1	1	1
Har du i værnepligten været udsat for uønsket seksuel opmærksomhed på dit tjenestested eller i forbindelse med din værnepligt?	0	0,0%	0	0	0	0
Har du i værnepligten været udsat for kønskrænkende berøringer på tjenestestedet eller i forbindelse med din værnepligt?	0	0,0%	0	0	0	0
Har du i værnepligten været udsat for seksuel tvang på dit tjenestested eller i forbindelse med din værnepligt?	0	0,0%	0	0	0	0
Har du i værnepligten været udsat for voldtægt eller voldtægtsforsøg på dit tjenestested eller i forbindelse med din værnepligt?	0	0,0%	0	0	0	0
<i>Har du i værnepligtstiden oplevet, at andre er blevet udsat for kønskrænkende adfærd på tjenestestedet eller i forbindelse med din værnepligt?</i>	3	3,6%	0	0	2	1
Fysisk vold						
: Har du i værnepligten været udsat for fysisk vold på dit tjenestested eller i forbindelse med din værnepligt?	1	1,2%	0	0	0	1
<i>Har du i værnepligtstiden oplevet, at andre er blevet udsat for fysisk vold på tjenestestedet eller i forbindelse med din værnepligt?</i>	1	1,2%	0	0	0	1

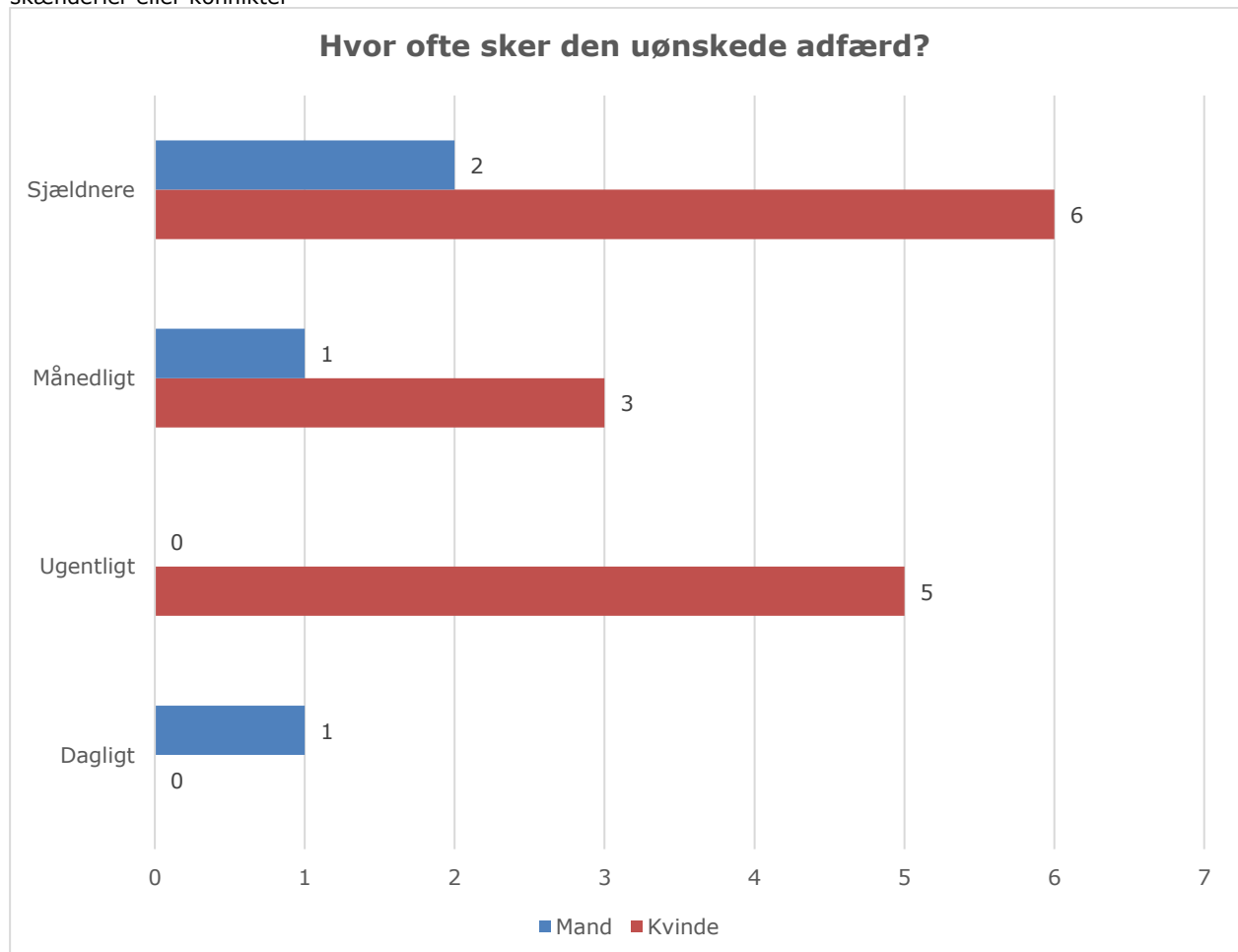

Spørgsmål	Ja svar		Dagligt	Ugentligt	Månedligt	Sjældnere
Mobning						
Har du i værnepligten været udsat for mobning på dit tjenestested eller i forbindelse med din værnepligt?	2	2,4%	0	2	0	0
<i>Har du i værnepligtstiden oplevet, at andre er blevet udsat for mobning på tjenestestedet eller i forbindelse med din værnepligt?</i>	2	2,4%	0	1	1	0
Skænderier eller konflikter						
Har du i værnepligten haft skænderier eller konflikter med nogen på dit tjenestested eller i forbindelse med din værnepligt?	30	36,1%	0	3	5	22
Diskrimination						
Har du i værnepligten oplevet at blive diskrimineret eller dårligt behandlet på dit tjenestested eller i forbindelse med din værnepligt på grund af ex. dit køn, din alder, din etnicitet, din religion, dit helbred eller din seksuelle orientering?	5	6,0%	0	1	0	4

Nedenstående figur 2.3 viser en oversigt over, hvor ofte den uønskede adfærd sker. Opgørelsen omfatter ikke skænderier eller konflikter. Det er tydeligt, at for de kvinder og mænd der har svaret, at de oplever en uønsket adfærd, sker det hyppigst **sjældnere end månedligt**. Dog oplever en andel af kvinder og mænd en uønsket adfærd **månedligt**, og én mand oplever en uønsket adfærd **dagligt**, mens fem kvinder oplever en uønsket adfærd **ugentligt**.

Figur 2.3 Hvor ofte sker den uønskede adfærd fordelt på køn og sum af svar på alle underspørgsmål undtagen skænderier eller konflikter

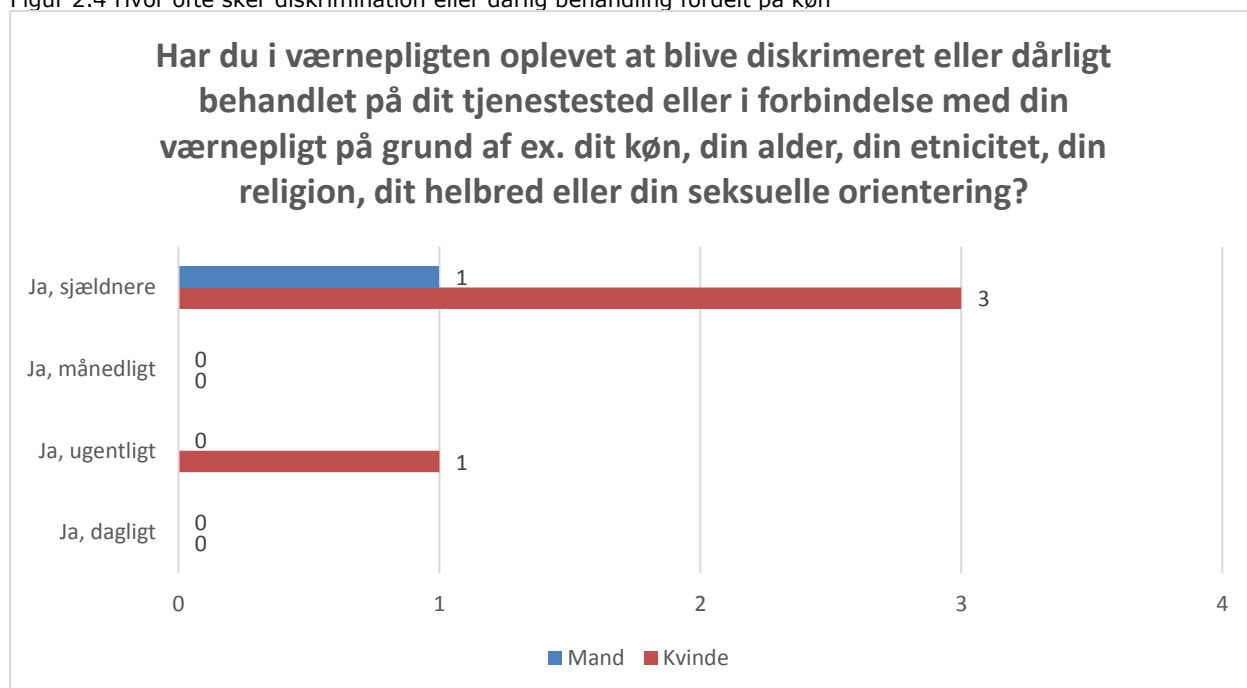
2.1.4 SKÆNDERIER ELLER KONFLIKTER OG DISKRIMINATION

I undersøgelsen blandt de værnepligtige for 2021, er der tilføjet nye spørgsmål i området 'Krænkende adfærd'. Disse spørgsmål handler specifikt om emnerne **diskrimination** og **skænderier eller konflikter**.

2.1.4.1 Diskrimination

I nedenstående figur 2.4, er det tydeliggjort på kønsfordeling, hvor ofte henholdsvis kvinder og mænd i flyvevåbnet har oplevet diskrimination eller anden dårlig behandling. Der er tre kvinder, der oplever at blive diskrimineret **sjældnere end månedligt**. En kvinde oplever diskrimination på ugentlig basis. For mænd oplever én mand, at han er blevet diskrimineret men **sjældent**.

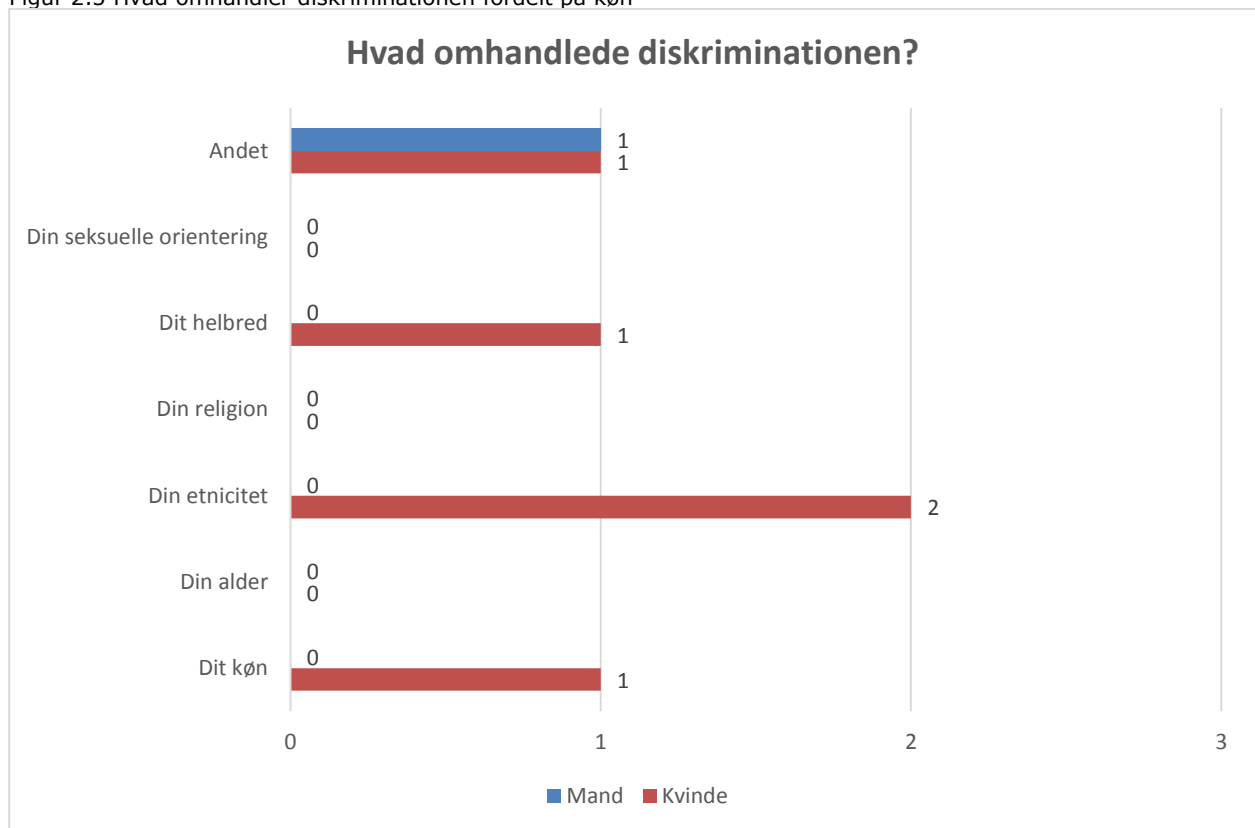
Figur 2.4 Hvor ofte sker diskrimination eller dårlig behandling fordelt på køn

I nedenstående figur 2.5, kan det ses at diskrimination hos kvinderne hyppigst har handlet om **helbred**, **etnicitet** eller **køn**. Hos mændene har det omhandlet **andet** end disse.

Figur 2.5 Hvad omhandler diskriminationen fordelt på køn¹

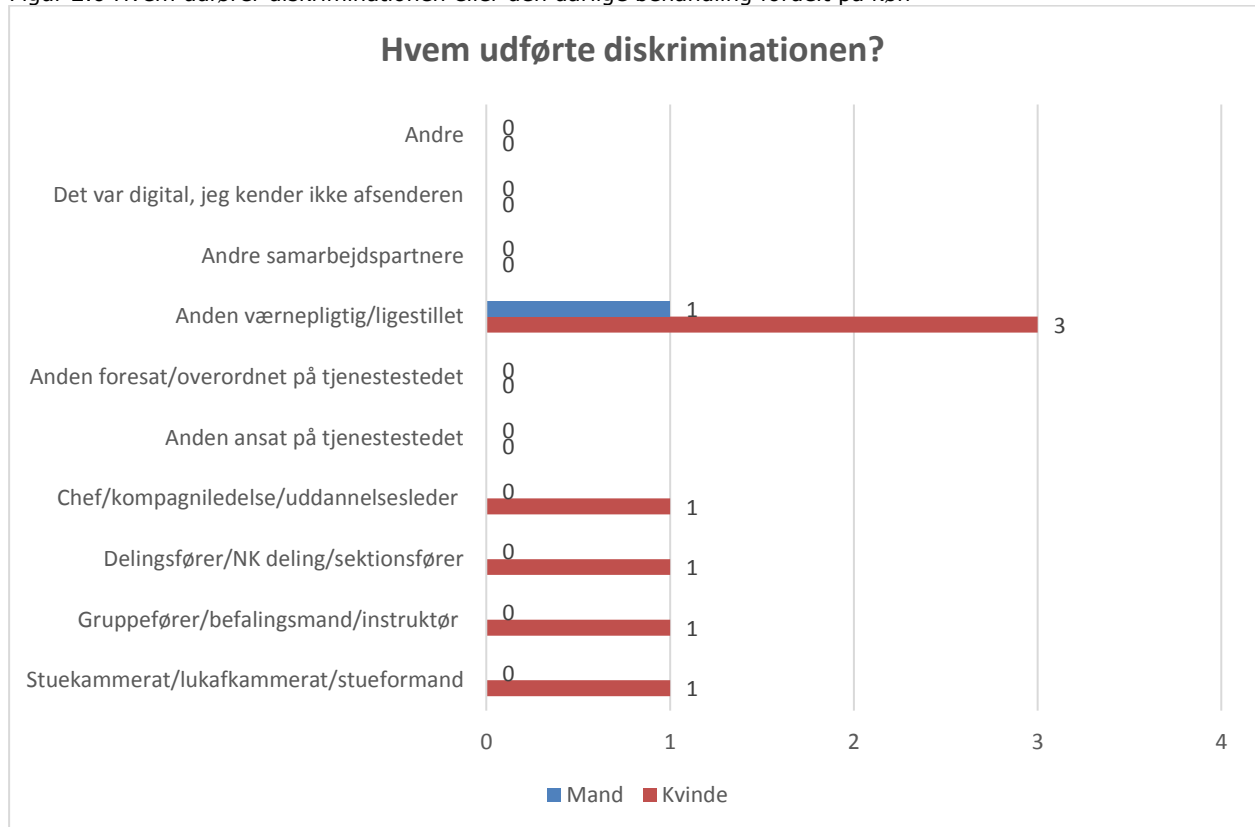

¹Det er muligt at sætte flere kryds, hvorfor tabellen er opgjort med antal svar ud for hver svarmulighed

Nedenstående figur 2.6 viser en oversigt over, hvem der udøver diskrimination eller dårlig behandling. Det kan ses, at kvinder oplever diskrimination fra **andre værnepligtige/ligestillet, chef/kompagniledelse/uddannelsesleder** og **Delingsfører/NK deling/sektionsfører**, samt fra **grupperfører/befalingsmand/instruktør** og **stuekammerat/lukafkammerat/stueformand**. Mænd har oplevet diskrimination fra **anden værnepligtig/ligestillet**.

Figur 2.6 Hvem udfører diskriminationen eller den dårlige behandling fordelt på køn¹

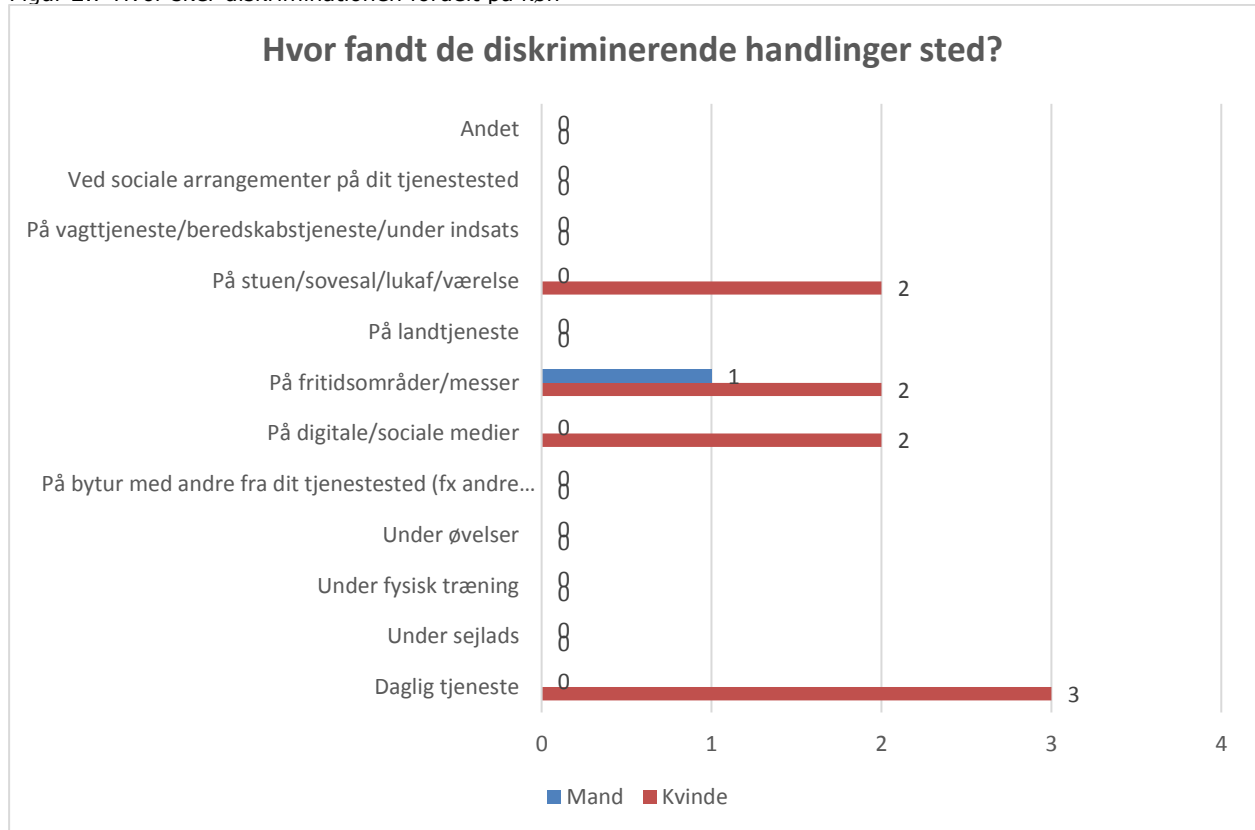

¹Det er muligt at sætte flere kryds, hvorfor tabellen er opgjort med antal svar ud for hver svarmulighed

Nedenstående figur 2.7 viser en oversigt over hvor diskriminationen sker. Her er der to tilfælde med kvinder, der oplever at det sker på henholdsvis **stuen/sovesal/lukaf/værelse, på fritidsområder/messer** og **på de digitale/sociala medier**. Derudover er der tre tilfælde med kvinder, der har oplevet diskrimination **under daglig tjeneste**. For mænd er der et tilfælde af diskrimination **på fritidsområder/messer**.

Figur 2.7 Hvor sker diskriminationen fordelt på køn¹

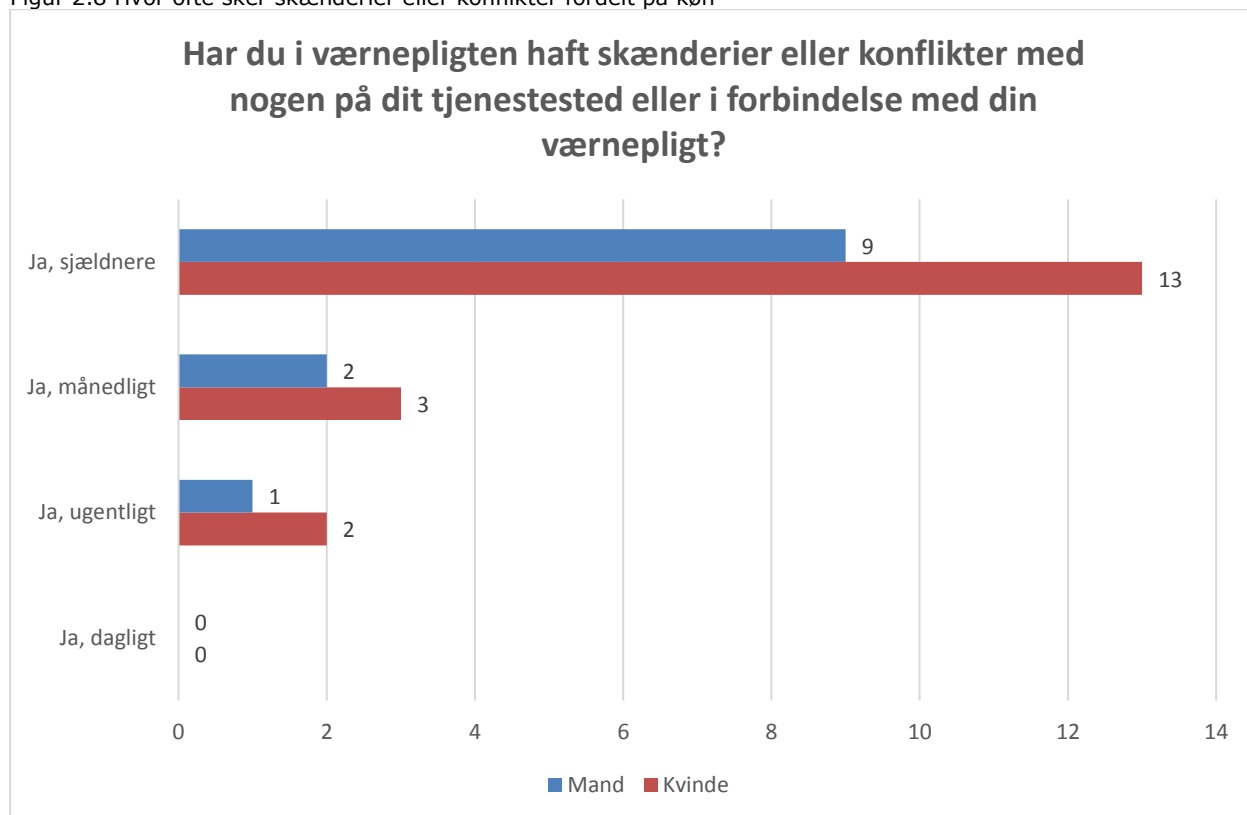
¹Det er muligt at sætte flere kryds, hvorfor tabellen er opgjort med antal svar ud for hver svarmulighed

2.1.4.2 Skænderier eller konflikter

For de kvinder og mænd der har svaret, at de har haft skænderier eller konflikter, har størstedelen været **sjældnere end månedligt**, jf. figur 2.8. Dog har nogle få kvinder og mænd oplevet at have skænderier eller konflikter både **månedligt** og **ugentligt**.

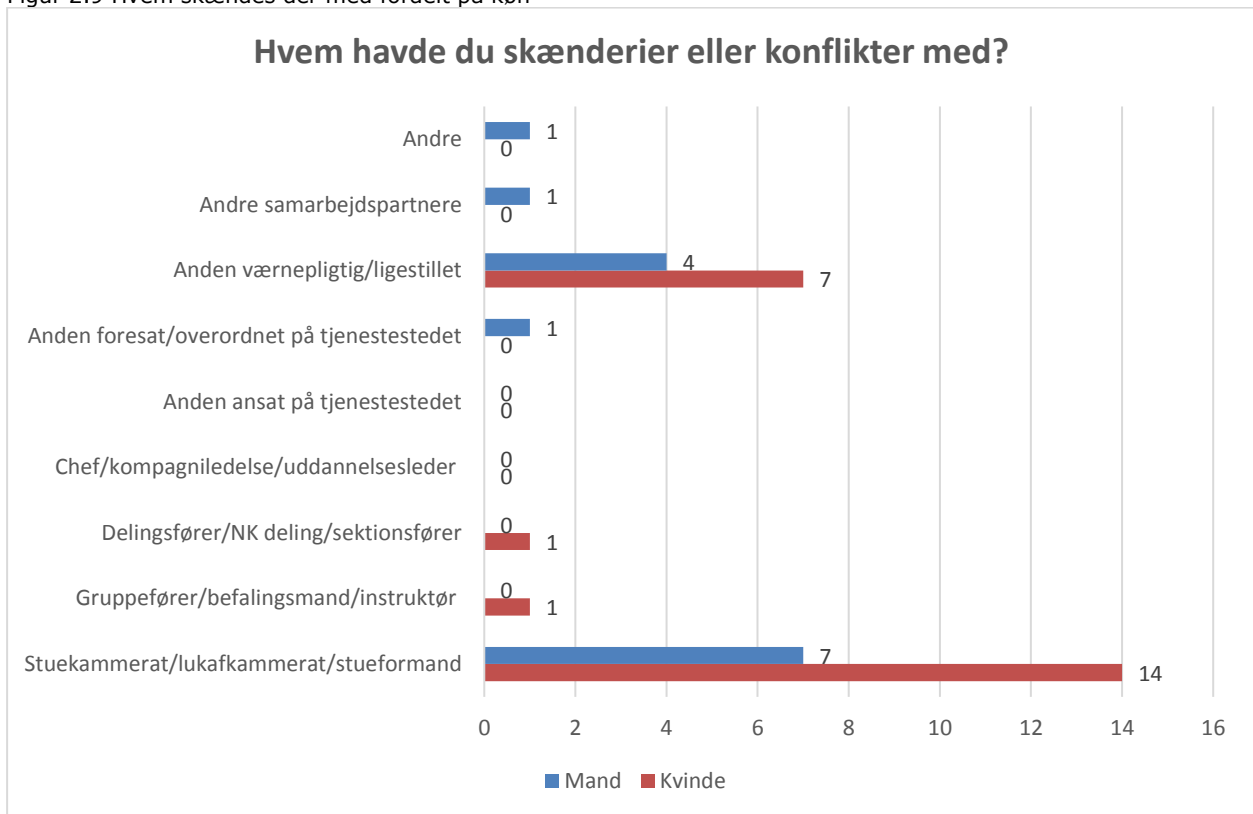
Figur 2.8 Hvor ofte sker skænderier eller konflikter fordelt på køn

Jf. figur 2.9 er det mest fremtrædende, at både mænd og kvinder har haft skænderier eller konflikter med en **stuekammerat/lukafkammerat/stueformand** eller med en **anden værnepligtig/ligestillet**.

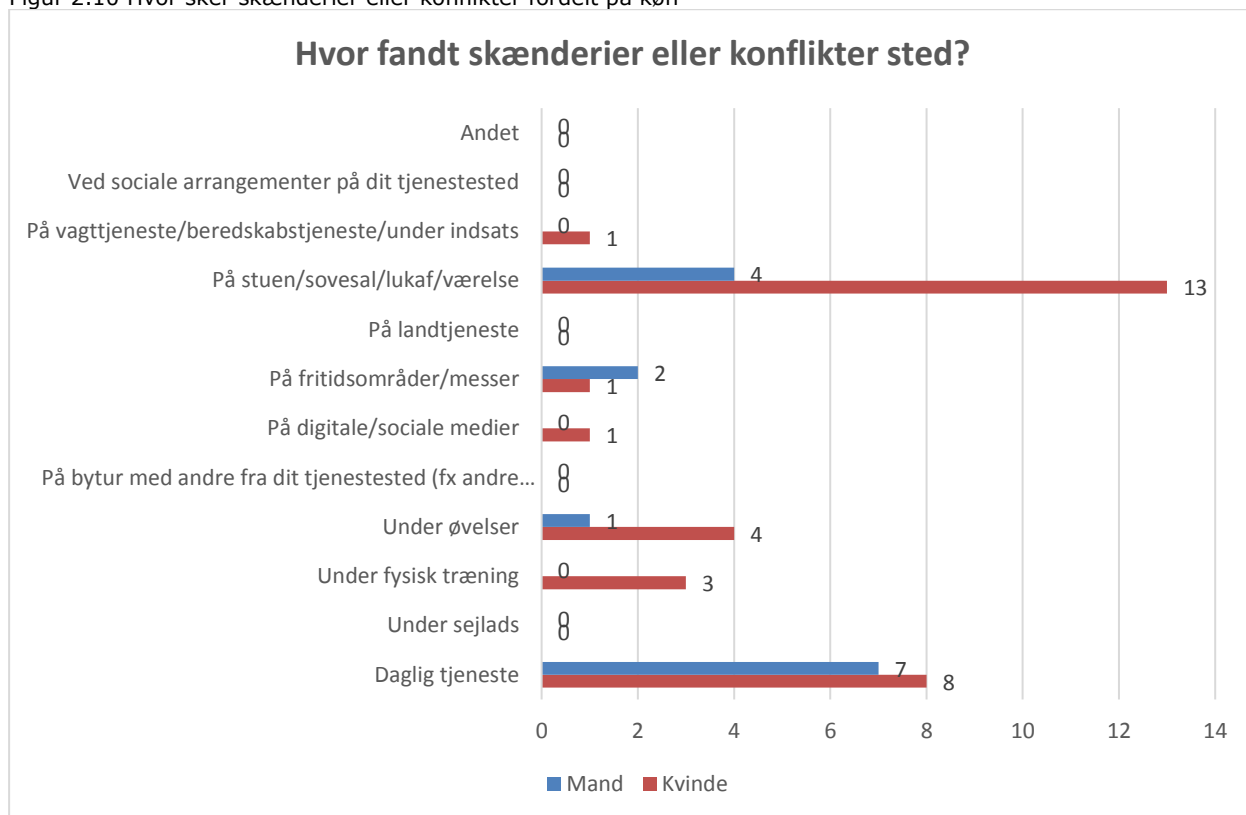
Figur 2.9 Hvem skændes der med fordelt på køn¹

¹Det er muligt at sætte flere kryds, hvorfor tabellen er opgjort med antal svar ud for hver svarmulighed

Jf. figur 2.10 omhandlende hvor skænderier eller konflikter sker, er det for kvinder og mænd hovedsageligt **på stuen/sovesal/lukaf/værelse** og **under daglig tjeneste**. Dog er der også tilfælde af skænderier eller konflikter **under øvelser**, samt **på fritidsområder/messer**. For kvinder sker der også skænderier eller konflikter **under fysisk træning**.

Figur 2.10 Hvor sker skænderier eller konflikter fordelt på køn¹

¹Det er muligt at sætte flere kryds, hvorfor tabellen er opgjort med antal svar ud for hver svarmulighed

Som led i undersøgelsen blandt de værnepligtige, har de svaret på spørgsmål vedrørende håndtering af krænkende adfærd. Mere specifikt præsenteres håndtering af 'skænderier eller konflikter' i tabellerne 2.5 – 2.7.

Jf. tabel 2.5 kan det ses, at ved spørgsmål angående 'skænderier eller konflikter' er der kommet 30 svar, hvori 19 har svaret at **hændelsen blev håndteret**.

Tabel 2.5 Blev den krænkende hændelse håndteret

Spørgsmål	Ja svar		Det blev ikke håndteret	Hændelsen blev håndteret	Ved ikke
	Antal	Procent			
Skænderier eller konflikter	Antal	Procent	Antal	Antal	Antal
Har du i værnepligten haft skænderier eller konflikter med nogen på dit tjenestested eller i forbindelse med din værnepligt?	30	36,1%	6	19	5

Vedrørende spørgsmål om hvem der håndterede hændelsen (tabel 2.6), har 22 værnepligtige svaret, at de selv håndterede skænderiet. Endvidere har en lille gruppe værnepligtige benyttet sig af en **talsmand** (fire svar) eller en **chef/ledelse** (et svar). Det er værd at bemærke, at tre værnepligtige har svaret, at **der var andre, der så hændelsen, men der blev ikke grebet ind**. Det har været muligt for de værnepligtige at sætte flere kryds.

Tabel 2.6 Hvem håndterede hændelsen

Spørgsmål	Ja svar		Det blev håndteret af mig selv	Det blev håndteret med bidrag fra andre værnepligtige/OPRK (Organisationen for Personlig Rådgivning og Kollerastrøtte)	Det blev håndteret med bidrag fra talsmand	Det blev håndteret med bidrag fra chef/ledelse	Der var andre, der så hændelsen, men der blev ikke grebet ind	Der var ikke andre, der så det	Jeg blokerede den krænkende kollega på arbejdspladsen	Ved ikke
	Antal	Procent								
Skænderier eller konflikter	Antal	Procent	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal
Har du i værnepligten haft skænderier eller konflikter med nogen på dit tjenestested eller i forbindelse med din værnepligt?	30	36,1%	22	0	4	1	3	2	0	1

Tabel 2.7 vedrører de værnepligtiges tilfredshed med håndteringen. 21 værnepligtige har svaret, at de var tilfredse med den måde hændelsen blev håndteret på, mens ni værnepligtige var utilfredse med håndteringen.

Tabel 2.7 Var de værnepligtige tilfredse med håndteringen

Spørgsmål	Ja svar		Ja	Nej
	Antal	Procent	Antal	Antal
Skænderier eller konflikter				
Har du i værnepligten haft skænderier eller konflikter med nogen på dit tjenestested eller i forbindelse med din værnepligt?	30	36,1%	21	9

2.2 Hjelpe- og støttemuligheder

Som en del af undersøgelsen, har de værnepligtige svaret på spørgsmål omkring hjelpe- og støttemuligheder:

- Spørgsmål 7.1 omhandler de værnepligtiges kendskab til hjelpe- og støttemuligheder, og 82 ud af 83 værnepligtige har svaret, at de kender til en eller flere af de foreslåede **hjelpe- eller støttemuligheder**. Én værnepligtig har svaret, at de **ikke kender til hjelpe- eller støttemuligheder**.
- Spørgsmål 7.2 spørger ind til, hvorvidt de værnepligtige har søgt råd eller vejledning ved én eller flere af hjelpe- og støttemulighederne. 36 værnepligtige har oplevet eller været vidne til ét eller flere tilfælde af uønsket adfærd, mens 18 værnepligtige har svaret, at de har søgt råd eller vejledning ved de foreslåede hjelpe- og støttemuligheder. 36 VPL svarer til det totale antal værnepligtige der har svaret 'Ja' til at have oplevet eller været vidne til ét eller flere tilfælde af uønsket adfærd (kønkrænkende adfærd, mobning, fysisk vold, skænderier eller konflikter og diskrimination).

Jf. tabel 2.8 kan det ses, at både kvinder og mænd hyppigst går til deres **gruppelø-
 rer/nærmeste befalingsmand** eller deres **delingsfører**, når de søger om hjælp eller støtte mod krænkende adfærd. Der stilles flere hjelpe- og støttemuligheder til rådighed end præsenteret i tabel 2.8, men da de værnepligtige ikke oplyser, at de benytter disse muligheder, er de ikke med i tabellen. Disse hjelpe- og støttemuligheder er **OPRK, mentorordningen, arbejdsmiljørepræsentant og whistleblowerordningen**.

Tabel 2.8 Hos hvem har de værnepligtige søgt hjælp eller støtte

Hos hvem har du søgt hjælp eller støtte?	Min gruppefører / nærmeste befalingsmand	Min delingsfører	Næstkommanderende	Talsmandsordningen	Værnepligtsrådet	Socialrådgiver	Familie, venner, kæreste/ægtefælle
Antal svar i alt	14	12	5	3	1	3	2
Kvinder	7	7	2	3	1	3	2
Mænd	7	5	3	0	0	0	0

Af de 18 værnepligtige, der har søgt råd eller vejledning ved én eller flere af hjelpe- og støttemulighederne, har samtlige 11 kvinder fået den hjælp de havde brug for. Af de mandlige værnepligtige, har syv mænd helt eller delvist fået den hjælp, de havde brug for, jf. tabel 2.8.

Tabel 2.9 Fik de værnepligtige den hjælp, de havde brug for

Fik du den hjælp, du havde brug for?	Ja	Delvist
Antal svar i alt	16	2
Kvinder	11	0
Mænd	5	2